

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pri[m]o ad celebratione[m] deuotissima[m] respectu p[ri]mi aduent[us]
d[omi]ni q[ui] e[st] su[m]me admirabil[i].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermones au-
rei de festiuitatib⁹ dñi sal-
uatoris nostri: necnō r sue
dignissime matris: ac almi
confessoris sui Francisci:
vna cū sermonib⁹ de deci-
mis r dedicatione multa-
rū materiārū vbertate re-
fert: et per venerandū pa-
trē fratē Nicolāū denisq⁹
in breui redacti incipiunt
feliciter.

Sermo de Aduentu dñi
in generali

Hora est iā
nos d somno surgere Ro.
ix. Tps somni ē tps no-
is. Tps pō diei: tps vi-
gilie. Adueniente igit die
hora est iā de somno surge-
re. Tps aut veteri test. fuit qñ tps noctis.
Tps pō noui test. qñ tps diei. Vñ nox p-
cessit dies aut appropinquit qñ sez sol ma-
gnus iusticie mudo luxit Jo nūc. s. in tpe
noui test. hora est iā nos de somno surgere
ad opa ptutū exercēda. In veteri qñpe te-
stamento lugerūt sc̄i p̄iarche r p̄phete q̄
si st̄le noctis. S; i nouo test. lucet lucidif-
sim⁹ sol iusticie ch̄ris faciēs clarissimā die:
q̄ dic̄ Jo. viij. Ego sū lux mūdi. Et Gen̄.
xij. Sol illuminās p̄sia respexit. Hora igit ē
iā nos d somno surgere In his ar̄ p̄bil tres
nob̄ insinuant p̄siderationes nobis ad sa-
lutem perutiles.

Prima ē consideratio pcurande accelerati-
onis. qz hora est iā.
Secūda est consideratio miserande dispo-
sitionis. qz de somno.

Tertia est consideratio excitande affecti-
onis qz surgere.

Prima ē p̄sideratio pcurande accele-
ratiōis qz dī hora est iā Jo. iij. Uēit
hora q̄ sez accelerandū ē ad ea q̄ s̄
n̄te saluti oportuna puer. vj. Discurre festi-
na. Nūc q̄ppe in h̄ sacro p̄ncipi aduent⁹ tpe
hora ē q̄ accelerare debem⁹ vt p̄bite sum⁹
p̄parati maxie ad tria

Primo ad celebratiōē deuotissimā respe-
ctu p̄mi aduent⁹ dñi q̄ ē sūme admirabil.
Secūdo ad receptiōē suauissimā respec-
tu sc̄di aduent⁹ q̄ ē sūme desiderabil.

Tertio ad expectatiōē certissimā respe-
ctu tertij aduent⁹ siue extremi q̄ ē sūme for-
midabil. Sic em̄ dic̄ Bern̄. in q̄dā ser. de
aduentu. triplicē dñi aduentū nouim⁹. ad ho-
mines: in hoies: p̄ hoies. Ad hoies q̄dez
indifferent⁹ nō aut ita i hoies aut p̄ hoies
p̄im⁹ r tertij noti sūt v̄pore manifesti.
Sc̄ds spirital⁹ r occult⁹ in q̄ delectabiliter
dormiūt q̄ noziunt eū. Hec Bern̄.

Primo igit hora ē vt nos p̄paremus
ad celebratiōē deuotissimā respectu
p̄mi aduent⁹ dñi vt. s. ad m̄cōriā deuote re-
ducam⁹ tā p̄cellēs dei b̄n̄ficiū q̄ fili⁹ dei da-
tus ē nob̄ fact⁹ hō r digne celebrare possi-
mus sacrā et̄ntitatē. j. Reg. vij. P̄p̄arā
corda v̄ra dño r illi soli suite. Alias p̄fē-
cto igrati m̄inis r acriter essēti arguēdi.
h̄ em̄ ē inextimabile diuie chantar⁹ idicūz
Jo. iij. Sic de⁹ v̄lle. mū. vt filiū s. v̄nig. da-
ret rē. Et igit ad h̄ b̄n̄ficiū deuote recolē-
dū nos p̄parem⁹ hora est iā nos d somno sur-
gere. Et ad h̄ nos inducēdū post p̄b̄p̄e
sita p̄r in epla hui⁹ p̄me dñice aduentus
tangunt tria.

Primū ē accelerāde p̄paratiōis rō suffici-
entissima vbi Nūc em̄ p̄ior est n̄ra rē.

Secūm ē notāde rōnis p̄clusio p̄ueniē-
tissima vbi Abijciam⁹ ergo opa rē.

Tertiu ē m̄cōriāde p̄dissōis p̄f̄maris
securissima vbi S; iduimū p̄m̄ iesū rē.

Primū igit rē. sum dicē
Nūc em̄ p̄ior ē n̄ra sal⁹ rē. qz dic̄ tpe gr̄e
ianua salut⁹ ē apra q̄ tpe leg⁹ veteris erat
clausa. Jo. dī. ij. Ecce nūc dies sal-
lut⁹. Est aut rō triplex p̄cipua p̄f̄quā cele-
rit nos p̄parare debem⁹ ad celebrādū ad-
uentū dñi: fundata i triplici comparōe sta-
AA

¶ Sermo de aduentu dñi

tus gr̄e ad statū legis. **P**ria ē rō clarior
cognitiōis. **I**o v̄t̄ testamentū dñi nox. no
uū aut̄ dies. **I**n dicit paul⁹. **N**ox p̄cessit/
dies aut̄ appropinquit. i. obscuritas figu/
raz. **E**galit̄ p̄cessit in veteri test̄. z venit illē
q̄ est lux mūdi. **I**o. j. **E**rat lux vera q̄ illu.
oem hoīem v̄c. in hunc mūdū. **E**sa. ix. **P**o
pulus q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē
magnā zc. **I**o etiā dicit dñs **E**sa. l̄ij. **P**ro
pter hoc sciet pp̄s me⁹ nomen meū in die
illa qz ego ip̄e q̄ loq̄bar ecce assū. **E**t heb.
j. **M**ultifaria multiqz modis. obscuris
z figuratibz/olim loq̄ns de patribz i p̄phe
tis nouissime diebz istis locut⁹ ē nobis in
filio q̄. s. oia figurata elucidauit. **S**ecūda
est rō efficacioris opationis. z hec sequit̄
ad p̄cedentē. **E**fficaci⁹ em̄ z securi⁹ op̄ati
possum⁹ declarata p̄tate. **F**acili⁹ em̄ z se/
curius ambulat de die q̄ de nocte. **I**oan.
xij. **A**mbulate dñi lucē habetis. **E**t **I**oā. xj. q̄
ambulāt in die non offendit. **N**ō solū aut̄
p̄tate nobis declarauit dñs z viā salutis
demonstrauit s̄ ip̄e p̄or ambulauit. **I**o.
xij. **E**xemplū dedi v̄obis vt queadmodū
ego feci ita z vos faciatis. **I**te n̄tam fra/
gilitatē fortificauit dādo nobis arma spi
ritualia q̄b si voluerim⁹ nos inuare faci
le vincere poterim⁹ oēs aduersarios n̄ros
Io vnicuiqz dicitur ē illd p̄hic. iij. d̄ sol.
Lalia tibi p̄tuleram⁹ arma q̄ nisi p̄or abie
cisses inuicta te firmitate tuerent. **T**er
tia ē rō proprius saluarōis. **N**ā an̄ si/
lij dei aduentū p̄es oēs z sc̄issimū descen
debant ad infernū **U**n̄ dicebat iacob **B**en.
xxxvij. **D**escenda ad filiū meū lugēs in in
fernū. **N**ūc aut̄ nō sic s̄ iustz patz itroīt⁹
ad regnū. **A**po. iij. **E**cce d̄ d̄. corā te ostiū
aptū. **I**o bñ d̄ in eplā. **N**unc em̄ pp̄ior est
nra salus zc. **I**darco hora ē itā zc.

Secūdo ibi tangit rēnis cō
clusio cū t̄r **A**bijciam⁹ **S**ola tenebray et
in. et. lu. sic. in die ho. ambu. i. sic. de. in
statu noue legis q̄ dies ē: vel in die natiui
tatis dñi statim iature ad quā deuote cele
brandā nos p̄para. e debemus abijciendo
opa te. zc. **D**icunt p̄tā opa tenebray qz p
cedunt a tenebris spiritali neq̄tie. s. a sugge
stione diaboli p̄ncipis tenebray: z causant
tenebras mentali ignorantie atqz ducunt
ad tenebras infernalis miserie. **P**rouer. iij

Nia impiorz tenebrosa: nesciunt vbi corz
ruunt. **P**rouer. ij. **R**elinquunt iter rectū z
ambulant p̄ vias tenebrosas. **E**p̄. v. **N**o
lite cōicare operibz infructuosis tenebrarū
Virtutes aut̄ dicunt arma lucis qz p̄ pec
cati tenebras muniunt. **P**rocedit aut̄ a lu
ce recte cognitiois/faciunt lucē sc̄e exē/
plationis siue p̄uersationis z ducit ad lu
cem eterne gl̄ificationis. **I**o. iij. **Q**ui facit
p̄tatem venit ad lucē. **E**t p̄r sp̄aliter tā
git ap̄lus aliq̄ p̄tā q̄ sunt honestati maxie
Pria. **I**o abijcēda z fugienda vt honeste
ambulem⁹: dñi. **N**on i comestationibz ebrie
tatibz q̄ ad p̄tā gule q̄ mentē heberant et
obscurant. nō in cubilibz z impudicitijs q̄
ad p̄tā luxurie q̄ rōnē excecant. non in p̄te
stione z emulacione q̄ ad p̄tā sp̄ualia q̄ fra
ternā charitatē dissipant: z sic animā rotā
deformant. **H**ec itaqz maxie sunt abijcēda
si digne velis aduentū z natiuitatē san
ctissimā filij dei celebrare **I**darco dñs per
p̄s. increpat z arguit p̄tōre diuinas lau
des p̄ferentē. **D**icit em̄ p̄s. **I**mmola deo
sacrificiū laudis zc. sequit̄. **P**ctōi aut̄ d̄
xij. **D**eus. **Q**uare tu enarras iusticias me
as z assumis testamentū meū p̄ oēs cū: q.
d. indigne hoc facis. qd̄ intelligit de p̄tōre
nō penitēte. **E**t sequit̄ rō. **T**u p̄o odi
sti disciplinā z p̄casti. **M**e. zc. vsqz ibi/
ponebas scandalū. **E**t **L**. i. j. **I**nq̄ sunt ce
tus vestri: solēntates vestras odiuit anīa
mea: facta sunt mibi molestazc. **C**um ex
tenderitis manus vestras: auertam oculū
meos a vobis zc. **E**t **A**mos. v. **N**unq̄
quid non tenebre dies dñi z non lux z ca
ligo z non splendor: q. d. **C**um dies
dñi. id est aduentus eius z sacra natiuitas
lucida sit z lucem mundo adduxerit atqz
tenebras fugauerit nunquid non lucidū et
virtute splendidi esse debet⁹ qui tantū my
steriū celebrare vultis: q. d. **S**ic. **I**do se
quitur. contra malos z p̄tōres. **D**ñi. et. p
eci festiuitates vestras z non capti odo
rem cetuum vestrorū. **H**ec ibi. **S**ed heu
heu multi in solennitatibus solitate prepa
rant cibos ventri sed de cordis preparati
one faciēda dño non curant. **B**erū. ser. d̄
om̄io sc̄is. **S**ecularibz id mois ē vt dies
bus festiuis sibi conuiuia parent: z q̄nto fu
erit solennitas clarior: tanto splendidius
epulant. **H**ec ille. **I**si sunt de q̄b **P**hil. iij

De procuratione acceleratōe Fo. II

Quoꝝ deus venter est ꝛc. Tales vtiqꝫ fa-
ciunt festū ventris plus solliciti de refecti-
one carnis morture qꝫ de refectiōe men-
tis in eternū durature. **Beꝛꝫ.** Sic stulti
extimarōres de nūmīs marinā ꝛ de ma-
rimis minimā curā gerunt. Multi em̄ p̄-
parant sollicitē. prob̄ dolor. non corda do-
mino sed vestimenta ostēdenda mūdo. **Lō-
tra qꝫ** **Barth. xxiij.** Ne vobis qꝫ munda-
tis id qꝫ defozis est: intus autē pleni estis
rapina ꝛ imundicia ꝛc. Ne vobis quia si-
miles estis sepulcris dealbatis qꝫ foris
apparent hominibꝫ speciosa: intus p̄o ple-
na sunt ossibus mortuozꝫ ꝛ omni spurcicia
Tales vtiqꝫ sūt qui sine dei timore viuūt.
quia dicitur **Ecc. ij.** Qui timent dominū
inquirent que beneplacita sunt illi: ꝛ seque-
tur. Qui timent dominū p̄parabunt cor-
da sua ꝛ in conspectu illius sanctificabunt
animas suas. Hunc itaqꝫ quis dñi natiuit-
tatem celebraturus sumus: necesse est vt di-
ligētissime corda nostra p̄paremꝫ **Amos.**
ij. Preparare in occursum dei tui ist. ho-
ra est igit̄ tā nos de somno surgere

Tertio in eplā tangit rō-
nis predicte confirmatio: cum dicit. Sed
induumini dñi dominū iesum ch̄m. q. di. bene
debetis abijcere opera tenebrarꝫ ꝛ indue-
re arma lucis qꝫ iter non potestis indue-
re dominū iesum ch̄m: quod tamen ē vo-
bis p̄necessarium. Induumini igit̄ domi-
nū iesum ch̄m. i. confortate vos ꝛ cōfigu-
rate sibi imitando sanctitate conuersa-
tionis sue que ad modū decet ꝛ oportet sin-
gulos christianos. Conuenienter autē dicit̄
tur dominū iesum indumentū veri ch̄iani.
Indumentū enī est corpis arcūdarium:
interni caloris conservatiuum: ꝛ nocementi
exterioris p̄seruatiuum siue repulsiuum. sic
dominus iesus p̄ns cordi humano p̄ gr̄az
ipm̄ vndiqꝫ circūdat: feruore charitatis cō-
seruat ꝛ ab hostibꝫ p̄seruat. **Jo. hñ dicitur.**
Induumini **Eph. iij.** Renouamini in spi-
ritu mentis vestre ꝛ induite nouū hoīem
i. ch̄m qꝫ fin̄ deum creatus ē scꝫ qꝫ ad
ad humanitate in iusticia ꝛ sanctitate veri-
tatis. In p̄dicis autem p̄bis vtiqꝫ indui-
mini dominū iesum ch̄m: p̄ illa tria no-
mina dominū: iesum ch̄m: intelliguntur
tres cōditiones desiderabiles propter qꝫ

vtiqꝫ tota mente desiderare debemꝫ sic in-
dumini. **Prima est cōditio venerande sub-
limitatis** quia dñi **Apoc. xij.** Dñs do-
minantiū. Ideo ipm̄ induimini p̄ subiecti-
onis reuerentiā. **Secda est cōditio p̄fici-
derande vtilitatis** quia iesum. i. saluatore.
Bar. j. Vocabis nomen eius iesum. ip̄e
em̄ saluū faciet pplm̄ suum ꝛc. Ideo ipm̄
induumini p̄ affectionis beniuolentiam
**Tertia est cōditio obseruande necessi-
tatis** quia ch̄m. i. vnctum plenitudie
gracie a quā omnis alia gratia deriuat.
ꝛ sic gratiam que nobis p̄maxime necessa-
ria est habere non possumus nisi ipm̄ indui-
amur. **Joan. j.** Gratia et veritas p̄ iesum
ch̄m facta est. Et ibidem: de plenitudine
eius omnes accepimus. Ideo ipm̄ indui-
mini p̄ conformationis efficaciam: quia ch̄m
stiam dicitur a ch̄o. Hec itaqꝫ nos exci-
tare debent ad dominū induendū. H est et
indumentū dignissimū: vtilissimū ꝛ maxie
necessarium. ergo sine retardatione indui-
mini dñm ꝛc. quia hora ē tā nos d̄ somno
surgere. **Beꝛꝫ.** **Uos** in puluere estis et
pergisamini ꝛ laudate. Ecce dominus ve-
nit cum salute: venit cum vnguentis: venit
cum gloria. Neqꝫ enim sine salute venit ie-
sus: neqꝫ ch̄m sine vnctione: neqꝫ sine
gloria venit ip̄e filius dei: siquidem ip̄e ē
salus: se victio: ip̄e gloria. Hec ille. **O**
igitur anima peccatrix anima somnolenta
negligens dura ꝛ pigra expergiscere ꝛ cō-
templare deuote aduersus filij dei dulce
dñem pro natiuitate. Sicut em̄ dicit **Au-
gustinus.** Venit ad nos celestis negocia-
tor accipere contumeliā ꝛ dare honorem:
subire mortē ꝛ dare vitam: haurire igno-
mintā ꝛ dare gloriā. Accepit quod hic
abūdat n̄sci laborare ꝛ mori. dedit reua-
sci resurgere ꝛ in eternū regnare. Hec ille
Audi igit̄ **gala** audi paulū ministrū ch̄m
sponsi tui qꝫ dicit Induumini dñm ch̄m.
Jo. pot̄ audi ip̄s sp̄sū dicit **Can. xij.**
Pone me sic signaculū sup̄ eoz̄ tuū ꝛ sic si-
gnaculū sup̄ brachiū tuū. Hec ille. Et sic
hora sapiens **Ecc. v.** Ne tardes p̄uerti
ad dñm ꝛ ne differas de die in die ꝛc. qm̄
sicut dicunt verba p̄sumpta p̄ t̄m̄nate
Hora ē tā nos ꝛc.

**Secūdo hora est vt nos p̄paremus ad
receptionem suauissimā ꝛ h̄ respectu**